

PAPER DETAILS

TITLE: ADRES DEGİSİKLİĞİ HALİNDE TEBLİGAT

AUTHORS: Vildan Peksöz

PAGES: 349-372

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/292219>

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ HALİNDE TEBLİGAT

Araş.Gör. Vildan Peksöz*

ÖZ

Bu makalede 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 35. maddesi ele alınmıştır. Bu maddede adres değiştirmenin bildirilme mecburiyeti ve bu mecburiyete uyulmadığı takdirde izlenecek olan tebligat prosedürü düzenlenmiştir. Uygulamada oldukça önemli olan bu madde, Tebligat Kanunu'nun diğer maddeleriyle karıştırılmaktadır. Çalışmamızda, 35. maddeyi ele almadan önce adres kavramına ve tebligatın yapılacağı adrese değineceğiz. Ardından adres bildirme mecburiyetini, 35. maddenin uygulanma şartlarını, sonuçlarını ve bu maddenin hukuki dinlenilme hakkıyla bağlantısını ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: Tebligat, 35. madde, Adres Kavramı, Tebligatın Yapılacağı Adres, Adres Değişikliği

ABSTRACT

In this article, 35th paragraph of Notification Act No. 7201 is discussed. In this paragraph, the requirement of declaration of change of address and the notification procedure is regulated when the requirement is defaulted. Article 35th that is very important in practice is confused with other articles. In our study, before discussing Article 35th, we will focus on the concept of address and the notification address. Then we will mention the requirement of the declaration of address, terms and conditions of the enforcement of Article 35th and its relation with the right to be heard.

Keywords: Notification, 35th paragraph, concept of address, notification address, change of address.

I. GENEL OLARAK

Tebliğat, hukuki işlemlerin kanunda belirtilen usule uygun olarak muhatabına ya da muhatap adına kanunen kabule yetkili şahıslara yazılı olarak bildirimi ve bu bildirimin belgelendirilmesi işlemidir¹. Tarafların, mahkemenin,

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, e-posta: vildanpeksoz@gmail.com.

¹ Timuçin Muşul, İcra ve İflas Hukuku, C. I, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 162; Timuçin Muşul, Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2016, s. 45; Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku, 14. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s. 279; Baki Kuru, Ramazan Aslan, Ejder Yılmaz, Medeni Usul Hukuku, 23. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2012, s. 743; Yavuz Alangoya, Kamil Yıldırım, Nevhis Deren-Yıldırım, Medeni Usul Hukuku Esasları, 7. bs., İstanbul, Beta Ba-

icra ve iflas dairelerinin yaptıkları işlemlerin tamamlanıp hüküm ifade edebilmesi için genellikle tebliğ edilmiş olması gerekmektedir². Bu açıdan tebligatın usulüne uygun olarak yapılması oldukça önemlidir. Çalışmamızda tebligatın usulüne uygun olarak yapılması için uyulması gereken önemli bir kural olan, adres değiştirmenin bildirilmesi mecburiyetinin düzenlendiği Teb. K. m. 35 üzerinde duracağız. Adres değişikliği halinde tebligata değinmeden önce, konunun daha net açıklanabilmesi için tebligatın nerede yapılacağı ve muhatabın tebliğ yapılacak adreste bulunmaması durumunda izlenecek usul üzerinde durmak istiyoruz. Daha sonra adres bildirme mecburiyetinin hangi hallerde söz konusu olduğunu ve bu mecburiyete uyulmamasının sonuçlarına değineceğiz.

II. TEBLİGATIN YAPILACAĞI YER

A. Tebligat Hukukunda Adres Kavramı

Adres, bir kişinin oturduğu ya da çalıştığı yeri göstermeye yarayan bilgilerin toplamıdır³. Teb. K. m. 28/II'de: "*Tebliğat yapılamıyan ve ikametgahı, meskeni veya iş yeri de bulunamıyan kimsenin adresi meçhul sayılır*" ve Teb. K. m. 9/I'de davetiyenin "*Tarafların ve varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile ikametgah veya mesken yahut iş adreslerini*" içereceği ifade edilmiştir. Bu maddelerden anlaşılacağı üzere tebligat ikametgah, mesken veya işyeri adresinde yapılabilecektir. Dolayısıyla tebligat hukukunda adres kavramı yerleşim yerini, işyerini ve meskeni kapsamaktadır⁴.

7201 sayılı Tebligat Kanunu'nda kullanılan ikametgah yerine, bu kavramın karşılığı olarak 24607 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yerleşim yeri kavramı kullanılmaktadır⁵. Hukuk Muhakemeleri Kanunu, yetki kurallarını belirlerken genel yetkili mahkemenin davalıyı yerleşim yeri olduğunu 6. maddede düzenlemekte ve ikinci fıkrada da yerleşim yerinin Türk Medeni Kanunu'na göre belirleneceğini ifade etmektedir. TMK m. 19/1'de yerleşim yerinin tarifi yapılmıştır. Maddeye göre: "*Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir.*" Aynı yönde bir tanım, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunun 3. maddesinin (ee) bendinde yapılmıştır. Bu kanuna göre, kişilerin adresleri merkezi nüfus idare sisteminde (MERNİS) tutulmaktadır. Bu sistemde, ikincil ve üçüncül adresler de tutulmak-

sım, 2009, s. 195; Seyithan Deliduman, Tebligat Hukuku Bilgisi, Ankara, Yetkin Yayınları, 2014, s. 15; Seyithan Deliduman, "Tebliğat Giderinin (Zamanında) Yatırılmamasının Sonuçları", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği, 2004, s. 307; Nesibe Kurt Konca, "Türk Hukukunda Tebligata İlişkin Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri", TBB Dergisi, 2014/114, s. 240; Cenk Akil, "11.1.2011 Gün ve 6099 Sayılı Kanun ile 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", TBB Dergisi, 2012/101, s. 248.

² Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 743; Pekcanıtez, Atalay, Özkes, a.g.e., s. 279.

³ Muşul, Tebligat, s. 132; Kuru, a.g.e., s. 5517; Deliduman, a.g.e., s. 99; Ahmet Cemal Ruhi, Tebligat Hukuku, 4. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2006, s. 81.

⁴ Muşul, Tebligat, s. 132; Muşul, İcra İflas, s. 17; Uyar, İcra, s. 162; Deliduman, a.g.e., s. 99; Ejder Yılmaz, Tacar Çağlar, Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013, s. 170.

⁵ Yerleşim yeri, ikametgah yerine konut ifadesi kullanılmamalıdır. Çünkü konut meskeni karşılayan bir kelimedir. Bkz. Işıl Özkan, Devletler Özel Hukukunda İkametgah, Mutad Mesken ve İşyeri Bağlama Noktalarının Yeniden Değerlendirilmesi, Ankara, Naturel Yayıncılık, 2003, s. 81.

tadır⁶. Söz konusu Kanun'un 50. maddesinin 2. fıkrasında “*Yerleşim yeri adreslerinin tutulmasında kişilerin yazılı beyanı esas alınır*” ifadesine yer verilmekte ve adres kayıt sisteminde adres belirlemenin kişinin beyanı esas alınarak yapılacağı ifade edilmektedir.

TMK m. 19/1 ve HMK m. 6'da kullanılan yerleşim yeri kavramından başka, HMK m. 9'da, Türkiye'de yerleşim yeri olmayanlar hakkında genel yetkili mahkemenin Türkiye'de mutad meskeninin bulunduğu yer mahkemesi olduğu kabul edilmekte ve mutad mesken kavramına yer verilmektedir. HMK m. 11/son'da mirasçılardan her birinin oturduğu yer mahkemesi, mirasçılık belgesinin iptali ve yeni mirasçılık belgesi verilmesine ilişkin davalarda yetkili mahkeme olarak kabul edilmiştir. HMK m. 11/son'da oturulan yer kavramı kullanılmaktadır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ve Tebligat Kanunu'nun maddeleri ele alındığında yerleşim yeri (ikametgah), mutad mesken, mesken ve oturulan yer kavramları kişinin adresini belirleme noktasında karşımıza çıkmaktadır.

Yerleşim yeri meskenden farklı olarak, yerleşme niyetiyle bir yerde kalmayı ifade ettiğinden süreklilik içermektedir⁷. Mesken ise yerleşme niyeti olmadan bir kimsenin geçici olarak kaldığı yerdir⁸. Yerleşim yeri kişinin yer ile olan hukuki bağıı ifade etmekte ve teklik prensibine tabiyken; mesken kişinin yer ile olan fiili bağıı ifade etmekte ve kişinin birden çok meskeni olabilmektedir⁹. Mutad mesken, kişinin gerçek hayat ilişkilerini sürdürdüğü ve fiilen oturduğu yerdir¹⁰. Mutad mesken, yerleşme niyetini içermekle, meskene göre kişi ile yer arasında daha sıkı bir bağ içermektedir¹¹. Mesken, mutad meskenden asgari bir süreyle ve sosyal bütünleşme amacının olmamasından dolayı ayrılmaktadır¹². Bir kişinin yaz tatilinde bir, iki hafta kaldığı Bursa onun meskeni olarak kabul edilirken, yıllardır yaşamakta olduğu mesleki ve ticari faaliyetlerini sürdürdüğü Londra onun mutad meskeni olarak belirlenir¹³. Kişinin MERNİS'te kayıtlı olan İstanbul'daki adresinin de onun yerleşim yeri olduğunu ifade edebiliriz.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda yerleşim yeri ve mutad mesken kavramlarıyla birlikte, HMK m. 11/son'da oturduğu yer ifadesi kullanılmaktadır. Oturulan yer kavramının mesken kavramıyla benzer olduğu ve kişinin bulunduğu yer ile arasındaki ilişkiyi ifade ettiği doktrinde kabul edilmektedir¹⁴. Mirasçının oturduğu yerden onun meskeni anlaşılabilir ve meskeninin bulunduğu yer mahkemesi yetkili mahkeme olarak kabul edilebilir. Nitekim kanun koyucu,

⁶ Deliduman, a.g.e., s. 100-101.

⁷ Muşul, Tebligat, s. 132; Özkan, a.g.e., s. 68-69; Gülşah Vardar Hamamcıoğlu, Türk Medeni Kanunu'na Göre Yerleşim Yeri, İstanbul, On iki Levha Yayıncılık, 2009, s. 11

⁸ Muşul, Tebligat, s. 132; Muşul, İcra İflas, s. 175; Özkan, a.g.e., s. 81-82; Vardar Hamamcıoğlu, a.g.e., s. 11.

⁹ Vardar Hamamcıoğlu, a.g.e., s. 11

¹⁰ Vardar Hamamcıoğlu, a.g.e., s. 19; Özkan, a.g.e., s. 33-35; İlyas Arslan, Milletlerarası Özel Hukukta Mutad Mesken Kavramı, İstanbul, Oniki Levha Yayıncılık, 2014, s. 47 vd.; Pakize Ezgi Akbulut, “6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Aile Hukukuna İlişkin İhtilaflarda Türk Mahkemelerinin Yetkisi İle Bu Kuralların 5718 Sayılı MÖHUK'a Etkisi”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2010, C. 12, Özel S., s. 1063.

¹¹ Vardar Hamamcıoğlu, a.g.e., s. 19.

¹² Özkan, a.g.e., s. 40; Arslan, a.g.e., s. 83.

¹³ Örnek için bkz. Arslan, a.g.e., s. 83

¹⁴ Arslan, a.g.e., s. 82.

mutad mesken ve yerleşim yeri kadar, yer ile kişinin sıkı bağ içerisinde olmasını 11/son'daki yetki kuralını belirlerken aramamıştır. Oturulan yere benzer bir kavram olan MÖHUK m. 41'de geçen sakin olunan yer kavramının da mesken ile benzer bir kavram olduğu ifade edilmektedir¹⁵. Mesken gibi, sakin olunan yerde ve oturulan yerde de muhataba tebligat yapılabilir.

B. Bilinen En Son Adrese Tebligat

Teb. K. m. 10'a göre, "Tebligat, tebliğ yapılacak şahsa, bilinen en son adresinde yapılır." (Aynı yönde bkz. Teb. K. Yön. m. 16/I, c. 1). Tebligat Kanunu'nda tebligatın yapılacağı yer kural olarak, muhatabın bilinen en son adresi olarak kabul edilmiştir. Teb. K. Yön. m. 16, c. 2'de bilinen en son adresin tespiti için isteyenin beyanının, muhatabın veya diğer ilgililerin bildirimlerinin veya mevcut belgelerin esas alınacağı ifade edilmiştir¹⁶. Muhatabın bilinen en son adresi olarak yukarıda bahsetmiş olduğumuz yerleşim yerinde, meskende veya iş yerinde tebligat yapılabilir¹⁷. Mutad mesken de kişinin bilinen en son adresi olabilir. Kanunun lafzından bilinen en son adresin tek bir adres olduğu yönünde bir anlam çıkıyorsa da bilinen en son adres birden fazla olabilir¹⁸. Bu durumda, adreslerden birine tebligatın yapılması mümkündür¹⁹.

Teb. K. m. 10/III'te bilinen en son adreste tebligatın yapılması gerektiği kuralının istisnasına yer verilmiş ve muhatabın müracaatı veya kabulü ile her yerde tebligatın yapılmasının caiz olduğu hükme bağlanmıştır²⁰. Bir şahsa adresinden başka bir yerde tebligat yapılabilmesi, muhatabın kabul etmesi durumunda mümkündür. Muhataba tebliği çıkaracak merciye, PTT merkezine

¹⁵ Özkan, a.g.e., s. 81; Arslan, a.g.e., s. 82. MÖHUK 41. maddede belirtilen sakin olunan yer mahkemesi yetki kuralının mutad mesken kavramı içerisinde eridiğine, sakin olunan yer kavramının kişinin yerleşme niyeti ve süreklilik olmaksızın kaldığı yere ilişkin olduğuna dair bkz. Akbulut, a.g.m., s.1063.

¹⁶ "Yapılan tebligatların borçlunun icra takip dosyası kapsamındaki bilinen en son adresinin icra mahkemesine bildirmiş olduğu adresi olması karşısında bu adrese Tebligat Kanunun 10. ve 35 /son maddesine göre icra emri ve kıymet takdir raporu tebliğ edilmiş olması nedeniyle söz konusu tebligatlar usulüne uygun ise de, artık satış ilamının da bu adreste tebliğ edilmesi gerekirken, borçlunun daha önce bildirdiği ipotek resmi senedindeki adresine satış ilamı tebliğ edilmiş olduğundan satış ilamı tebliğ işlemi Tebligat Kanunun 10. maddesi gereğince usulsüzdür." 12. HD., 4.7.2012, E. 2012/8928, K. 2012/23517 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

¹⁷ Muşul, Tebligat, s. 132. Yurtdışında işçi olarak çalışanlara tebligat Türkiye'de son oturdukları yerde ya da anne babasının adresinde değil, yurt dışında tebligatın yapılacağı esasa göre yapılacaktır. Bkz. Kuru, a.g.e., s. 5519.

¹⁸ İlhan Postacıoğlu, Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. bs., İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1975, s. 345.

¹⁹ Postacıoğlu, Usul, s. 345.

²⁰ Teb. K. m. 10/son düzenlemesinin uygulamada sorun çıkaracağını ve tebliğin muhatabın başvurusu ve kabulü ile yapılabilmesinin isabetli olmadığına dair bkz. Muşul, Tebligat, s. 146; Timuçin Muşul, "11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı 'Tebligat Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nda Yapılan Değişikliklere Toplu Bakış", İcra ve İflâs Hukuku ile ilgili Makaleler Hukuki Mütalaalar ve Bilirkişi Raporları, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 132. Muhatabın rızasıyla her yerde tebligat yapılabilmesi düzenlemesinin tüzel kişiler için nasıl uygulanacağı belirsiz olsa da, yetkili temsilciye yapılacak tebligatların tüzel kişinin adresi dışında yetkili temsilcinin şahsı adresinde yapılabileceğine dair bkz. Okay Durman, "Güncel Tebligat Sorunları Hakkında Öneriler", MİHBİR, 2012/2, S. 22, s. 76.

veya tebliğ memuruna müracaat etmesi halinde ona tebligat yapılabilir (Teb. K. Yön. m. 17). Ancak muhatap, tebligatın sadece kendisinin beyan ettiği adreste (Örn. yerleşim yeri) yapılmasını ve diğer adreslerine (Örn. iş yeri veya mesken) tebligat yapılmamasını isteyemez²¹. Bilinen en son adres dışında başvurma veya kabul şartıyla tebligatın yapılabilmesi, sadece muhatap için mümkündür. Muhatap adına tebligatı kanunen yetkili şahıslar, muhatapın en son adresi dışında tebligatın yapılmasını talep edemezler ve buralarda yapılan tebligatı da kabule yetkili değildir. Aksi takdirde tebligat, usulsüzdür²².

C. Muhatabın Adresinde Geçici Olarak Bulunmaması

Tebliğ memuru muhatapın bilinen en son adresine tebligat evrakını götürdüğünde muhatapın evinde bulunmaması söz konusu olabilir. Muhatap adresinde bulunmadığı takdirde, tebligat kendisi ile birlikte aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılacaktır (Teb. K. m. 16, Teb. K. Yön. m. 25). Bu durumda tebligat, 20. maddeye göre yapılır. Beyanda bulunmanın adı ve soyadı tebliğ mazbatasına yazılarak altı beyan sahibi tarafından imzalanır ve tebliğ memuru tebligat evrakını bu kişilere verir (Teb. K. m. 20). Kişi beyanını imzalamaz veya evrakı almazsa tebliğden imtina söz konusu olur ve 21. maddeye göre tebligat yapılır. Muhatap adına tebligat yapılacak kişiler, muhatapla birlikte oturuyor olmalıdır²³. Birlikte oturma ise devamlılık gerektirmektedir²⁴. Muhatapla birlikte oturmeyan, ziyarete gelmiş annesine, evladına, apartmanın kapıcısına yapılan tebligat usulsüzdür²⁵. Muhatap adına tebliğ yapılacak şahısların görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve bariz surette ehliyetsiz olmaması gerekmektedir (Teb. K. m. 22, Teb. K. Yön. m. 34). Tebligat yapan memur muhatap adına kime tebligat yaptığını tutanakta belirtmelidir²⁶.

D. Muhatabın Adresinde Hiç Kimsenin Bulunmaması

1. Muhatap Adresinde Oturduğu Halde Tebligatın Yapılacağı Sırada Adreste Hiç Kimsenin Bulunmaması

Muhatabın adresinde muhatap ya da muhatap adına tebligatın yapılacağı kişilerden kimse bulunamazsa tebliğ memuru, adreste bulunmama sebebini komşu, yönetici, muhtar, ihtiyar heyeti veya meclis üyeleri, kolluk amir ve memurlarından araştırarak beyanlarını tebliğ mazbatasına yazıp imzalatması ve imzadan çekinmeleri halinde de bu durumu yazarak imzalaması gerekmektedir (Teb. K. Yön. m. 30/I). Muhatabın adresinde kimsenin bulunmadığı ve muhatapın adreste geçici olarak bulunmadığı etrafa sorularak öğrenildiğinde, evrakın merciye iade edilmemesi gerekmektedir²⁷. Bu durumunda tebliğ memuru, tebligat evrakını o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine ya da zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim etmeli ve teslim

²¹ Muşul, Tebligat, s. 132; Muşul, İcra İflas, s. 175.

²² Muşul, Tebligat, s. 146. Teb. K. m. 13, 14, 16, 17, 18'deki kanunen yetkili şahıslar için söz konusudur. Bkz. Muşul, Tebligat, s. 146; Muşul, İcra İflas, s. 206.

²³ Kuru, a.g.e., s. 5521; Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 304; Muşul, Tebligat, s. 233.

²⁴ Muşul, Tebligat, s. 237; Deliduman, a.g.e., s. 80.

²⁵ Kuru, a.g.e., s. 5521; Kuru, Aslan, a.g.e., s. 746.

²⁶ Muşul, Tebligat, s. 274; Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 319-320.

²⁷ Aksi yönde bkz. Kurt Konca, a.g.m., s. 251.

alanın adresini²⁸ içeren ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırılmalıdır. Adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini en yakın komşulardan birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirir. Bu şekilde ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih tebellüğ tarihi sayılmaktadır (Teb. K. m. 21/I).

Muhatabın adreste bulunmama sebebi, tespit edilmeden ve posta dağıtım saatlerinden sonra adrese dönüp dönmeyeceği belirlenmeden Teb. K. m. 21'e göre tebligat yapılamaz²⁹. Kanunda gösterilen işlemlerin yerine getirilme sırasına uyulmak zorunludur³⁰. Ancak kanunda gösterilen kişilere tebligat evrakı henüz teslim edilmeden, kapıya asılan ihbarnamede teslim edildiği ifade edildiğinde ve daha sonra teslim işlemi yapıldığında tebliğ işlemi kendiliğinden hükümsüz sayılmayacaktır. Çünkü, muhatap ihbarnamede yazılı adreste tebligat evrakını bulması halinde, tebligatın amacı yerine getirilmiştir ve artık tebligatın hükümsüz sayılması amaca hizmet etmeyecektir. Ancak muhatap memura gitmiş ve evrak henüz teslim edilmemişse bir tebligat işleminin olduğu söylenemeyecektir³¹.

2. Muhatabın Adreste Sürekli Olarak Bulunmaması

Muhatab adreste sürekli olarak bulunmamaktaysa tebliğ memuru adreste bulunmama sebebini komşu, yönetici, muhtar, ihtiyar heyeti veya meclis üyeleri, kolluk amir ve memurlarından araştırarak beyanlarını tebliğ mazbatasına yazıp imzalatması ve imzadan çekinmeleri halinde de bu durumu yazarak imzalaması gerekmektedir (Teb. K. Yön. m. 30/I). Muhatab ölmüşse, gösterilen adresten sürekli olarak ayrılmışsa ve yeni adresi de tebliğ memurunca tespit edilememişse tebligat evrakı tebliğ çıkaran merciye geri gönderilir (Teb. K. Yön. m. 30/II). Tebligat evrakına bu durum açıkça yazılmalıdır. Tebliğ memuru, muhatapın yeni adresini tespit etmişse tebliğ evrakının yeni adrese tebliğ edilmesi gerekmektedir. Yeni adres tebliğ mazbatasındaki mahsus yerine ve tebliğ evrakındaki adresin bulunduğu tarafa yazılır. Yeni adres tebliğ memurunun tevzi bölgesi dahilinde bulunuyorsa tebligat o adrese yapılmalıdır. Şayet adres aynı PTT merkezinin diğer bir tevzi bölgesinde yer alıyorsa veya başka bir PTT merkezinin tevzi bölgesinde bulunuyorsa tebliğ evrakı, yeni adrese tebligatın yapılması için memur tarafından bağlı olduğu merkeze iade olunur (Teb. K. Yön. m. 30/son)³².

a. Adres Kayıt Sistemindeki Adrese Tebligat

Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmaması halinde, muhatapın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi bilinen en son adresi ola-

²⁸ Bu adres muhtarlığın veya karakolun adresidir. Bkz. Muşul, a.g.m., s. 348-349.

²⁹ Muşul, Tebligat, s. 344-345.

³⁰ İlhan E. Postacıoğlu, "Adresinde Bulunamayan Muhataba Yapılacak Tebliğ", Makaleler ve Karar İncelemeleri, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2011, s. 240.

³¹ Postacıoğlu, a.g.m., s. 240.

³² Tebligat tebliğ evrakında belirtilen tarihten önce yapılamayacağı anlaşıldığı takdirde veya yeni adres yabancı bir ülkeye aitse PTT merkezi tebliğ evrakını tebligatı çıkaran mercie geri gönderir (Teb. K. Yön. m. 30/son).

rak kabul edilerek tebligat bu adrese yapılır (Teb. K. m. 10/2)³³. Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığının tespitini taraflar değil, tebligatı çıkaran merci yapmaktadır³⁴. Taraflar bu durumda, bilinen en son adres tebligata elverişli olmadığından adres kayıt sistemindeki adrese tebligatın çıkarılmasını talep eder³⁵.

Gösterilen adres (bilinen en son adres), muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup muhatap o adreste hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmış olsa dahi, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnamayı gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırır. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır (Teb. K. m. 21/II). Bilinen en son adres ile adres kayıt sistemindeki adresin aynı olması durumunda, m. 21/2'nin doğrudan uygulanması usul ekonomisine faydalı olacaktır³⁶.

Muhatabın bilinen en son adresine tebligat yapılamadığında, adres kayıt sistemindeki adres resmi tebligat adresi olarak kabul edilmektedir³⁷. Bu düzenleme ile gerçek kişilerin adresinin tespit edilememesinden dolayı, tebliğin sürüncemede kalması, masraf ve zaman kaybına yol açması engellenmeye çalışılmıştır³⁸. Adres kayıt sisteminde başka bir araştırma yapılarak adres aranmaz³⁹. Bu adrese tebligatın yapılması, renkli bastırılan tebligat zarfında, adresin muhatabın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresi olduğu belirtilerek ve bu adrese tebligat yapılacağına dair meşruhata yer verilerek yapılır (Teb. K. Yön. m. 16/2). Adres kayıt sistemine göre düzenlenecek tebliğ zarfının açık mavi renkte olması gerekmektedir (Teb. K. Yön. m. 79/2).

Merkezi nüfus idare sistemi (MERNİS) kullanılmaya başlanmadan önce kişilerin gerçek yerleşim yeri tespit edilemediği takdirde, nüfus müdürlüklerindeki adres kayıtları esas alınmaktaydı ve nüfus siciline kayıtlı olunan yer yerleşim yeri bakımından karine kabul edilmekteydi⁴⁰. 25.04.2006 tarihli 5490 sayı-

³³ Fıkra, 19.01.2011 tarihli 27820 numaralı Resmi Gazetede yayımlanan 6099 sayılı Kanunun 3. maddesi ile eklenmiştir. Adres kayıt sistemindeki adresin tebligat adresi olarak kabul edileceği bir diğer durum ise Teb. K. m. 49'dur. Ülkemizde, adrese dayalı nüfus kayıt sisteminin ne kadar etkin biçimde kullanıldığı tartışmaya açık olduğundan ve kişilerin adreslerinin kayıt sistemine tam girilmeden, tebligata ilişkin düzenlemelerin kabulünün hak kayıplarına yol açabileceğine dair bkz. Akil, a.g.m., s. 255.

³⁴ Teoman Salgırtay, "Tebliğat Kanununda Yapılan Değişiklikler Ve Bir Yargıtay Kararı Işığında (Yargıtay 12. H.D. 2012 / 32459 E. – 2013 / 3328 K. S. -11.02.2013 T.) Tebliğat Kanunu Uygulamaları", ABD, 2013/4, s. 300; Kurt Konca, a.g.m., s. 247.

³⁵ Salgırtay, a.g.m., s. 300

³⁶ Kurt Konca, a.g.m., s. 249.

³⁷ Muşul, a.g.m., s. 131; Muşul, İcra İflas, s. 178.

³⁸ Muşul, a.g.m., s. 132.

³⁹ Muşul, a.g.m., s. 131.

⁴⁰ Karşı, Medeni Muhakeme, s. 215. "İkametgah yerleşmek niyetiyle oturulan yerdir. (TKM. md. 19/1/TMK. 19) Kişinin nüfusa kayıtlı olduğu yer ikametgaha karine sayılır. (1587 sayılı Nüfus Kanunu md.4). Murisin, sağlığında eşi aleyhinde Isparta'da boşanma davası açmış olması, o davada yetki konusu itiraz olarak ileri sürülmemiş olduğu için son ikametgahının Isparta olduğunu göstermez. Murisin Isparta'da yerleşme amacıyla oturduğunu gösteren bir taşınmaz mal kaydı da bildirilmemiştir. Şu halde, yukarıda sözü edilen karinenin aksi kanıtlanmamıştır." 2. HD., 6.2.2003, E. 2003/104, K. 2003/1746 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

lı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile oluşturulan MERNİS kullanılmaya başlandığından, Yargıtay artık bu kayıt sistemindeki adresin yerleşim yerine karine teşkil ettiğini kabul etmektedir⁴¹. Yargıtay'ın bu kabulünün temelinde Adres Kayıt Yönetmeliğinin 13. maddesi bulunmaktadır. Adres kayıt yönetmeliğinin 13. maddesinde, yerleşim yerinin merkezi adres kayıt sistemindeki beyana göre belirleneceği ifade edilmektedir. Bu bakımdan, kişilerin yerleşim yeri MERNİS'teki kayıtlara göre belirlenmektedir. Söz konusu karinenin aksinin ispatı mümkündür. Kişinin uzun yıllardır sistemdeki adresinden farklı bir adreste yaşadığının ispat edilmesiyle, MERNİS'te kayıtlı olan adresinin değil de, yaşadığı yerin adresinin yerleşim yeri olacağı kabul edilmektedir⁴². Bu noktada, ikametgah belgesinin kişinin yerleşim yerini ispata yaramayacağını, ikametgah belgesiyle ispat edilenin mesken olduğunun kabul edildiğini ifade etmek gerekir⁴³.

Bilinen en son adres MERNİS'teki kayıt olabileceği gibi, kişinin iş yeri, mesken olarak kullandığı yer veya MERNİS'teki kayıtlardan farklı olarak yaşadığı yer olabilir. Teb. K. m. 10'un ifadesinden çıkan sonuç, tebligatın mutlaka yerleşim yerine yapılmasının gerekmediği, önceliğin en son bilinen adres olduğu, şayet bu adreste tebligat yapılamazsa MERNİS'teki kayıtlar bilinen en son adres olarak kabul edilip bu adrese tebligatın yapılabileceğidir.

b. Adres Kayıt Sisteminde Adres Bulunamaması Halinde Tebligat

Teb. K. m. 28'de adresi meçhul olanlara tebligatın ilanen yapılacağı ifade edilmiştir. 28. maddenin öncesinde yer alan maddelere göre tebligat yapılamayan ve ikametgahı, meskeni veya işyeri de bulunamayan kimsenin adresi meçhul sayılmaktadır (Teb. K. m. 28). Muhatabın en son bilinen adresi yoksa, MERNİS'te de adresi bulunmuyorsa ve Teb. K. m. 28/3'e ve Teb. K. Yön. m. 48/1-2'ye göre yapılan araştırma neticesinde de bir adres bulunamazsa muhatabın adresi meçhul sayılmaktadır⁴⁴. Bu durumda, ilanen tebligat yapılacaktır.

⁴¹ "Nüfus kaydına tescil edilmiş "yerleşim yeri adresi" ile ilgili beyan, aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir (5490 s. NHK. m. 50/2, Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği m. 13/1). Resmi sicilde kayıtlı yerleşim yeriyle ilgili bilgi karşısında, artık kişinin nüfusta kayıtlı olduğu yerin, yerleşim yerinin belirlenmesi bakımından hukuki bir önemi bulunmamaktadır." 2. HD., 11.2.2013, E. 2012/8434, K. 2013/2952 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). Merniste kayıtlı adresin yerleşim yerine karine teşkil ettiğine dair bkz. "Kişilerin adres kayıt sistemindeki adresleri kendi beyanlarına dayanır (Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği md. 13) ve adres beyan formundaki bildirimler aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir (Yönetmelik md. 13/1). Bu düzenlemelere göre, merkezi adres kayıt sisteminde gösterilen yer yerleşim yerine karine oluşturur." 2. HD., 3.6.2010, E. 2010/6781, K. 2010/10982 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁴² "Somut olayda, her ne kadar kısıtlı adayının mernis kaydındaki adresi Buca/İzmir olarak görünmekte ise de, mahkemece yapılan zabita araştırmasında 35 yıldır kısıtlı adayının Urla/İzmir adresinde ikamet ettiği, böylece mernis adresindeki bildirimin aksine kısıtlı adayının yerleşim yeri adresinin Urla/İzmir olduğunun kabulü gerekir." HGK, 23.5.2014, E. 2013/18-2397, K. 2014/707 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁴³ Bkz. Vardar Hamamcıoğlu, a.g.e., s. 13. "Muhtar tarafından düzenlenen ikametgah belgesi sadece oturulan yeri gösterir. Türk Kanunu Medenisinin 19. maddesi uyarınca ikametgah yerleşmek amacıyla oturulan yerdir. Nüfus Kanunun 4. maddesine göre nüfus kaydı ikametgaha karine teşkil eder. Taraflar Koçarlı nüfusuna kayıtlı olup ikametgahın İzmir'e nakledildiği konusunda davalı kadın delil getirmemiştir." 2. HD., 13.6.2002, E. 2002/6912 K. 2002/7937 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası)

⁴⁴ Muşul, Tebligat, s. 102-106; Pekcanıtez, Atalay, Özkes, a.g.e., s. 287; Kuru, Aslan, Yılmaz, a.g.e., s. 747.

O halde, MERNİS'te muhatabın bir adresi varsa adresi meçhul sayılamayacaktır ve muhataba ilanen tebligat yapılamayacaktır⁴⁵.

D. Tüzel Kişiler Açısından Tebligatın Yapılacağı Yerin Belirlenmesi

Tebligat Kanunu'nda gerçek kişiler esas alınarak düzenleme yapılmaktadır⁴⁶. Teb. K. m. 12 ve m. 13'te tüzel kişilere tebligatın nasıl yapılacağı düzenlenmektedir. Tüzel kişiye tebligat, tüzel kişinin adresinde yetkili temsilcisine yapılır (Teb. K. m. 12). Yetkili temsilciler mutlak iş saatlerinde iş yerinde bulunmamaları veya tebliğin yapılacağı sırada tebliğ evrakını alamayacak halde bulunmaları durumunda, tebliğ hazır bulunan memur veya müstahdemlerden birine yapılır (Teb. K. m. 13)⁴⁷. Teb. K. m. 7/A'da anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Tüzel kişiye tebligat, tüzel kişinin bilinen en son adresinde yapılacaktır (Teb. K. m. 10)⁴⁸. Bilinen en son adresin ya da bilinen en son adreste tüzel kişi bulunmadığında tebligat yapılacak adresin tespitinde, tüzel kişilerin yerleşim yeri adresi kullanılabilir. TMK m. 51'e göre, "*Tüzel kişinin yerleşim yeri, kuruluş belgesinde başka bir hüküm bulunmadıkça işlerinin yönetildiği yerdir.*" Tüzel kişilerin yerleşim yeri belirlenirken kuruluş belgelerine (derneklerde dernek tüzüğü, vakıflarda vakıf senedi, ticaret ortaklıklarında ve kooperatiflerde ortaklık ana sözleşmesi) bakılmakta, bu belgelerde yerleşim yeri belirlenmemişse işlerinin yönetildiği yer yerleşim yeri olarak kabul edilmektedir⁴⁹. Tüzel kişiler MERNİS'e kaydedilmez⁵⁰, kendi özel sicillerine ya da kütüklerine kayıt yapılmaktadır. Ticaret şirketleri için ticaret sicilinde⁵¹, dernekler için dernek kütü-

⁴⁵ Muşul, a.g.m., s. 131.

⁴⁶ Muşul, Tebligat, s. 417.

⁴⁷ "Tebligat Yönetmeliği 21. maddesine göre, tebliğ yapılacak memur veya müstahdemin tüzel kişinin o yerdeki teşkilatı ya da personeli içinde görev itibarıyla tebligatın muhatabı olan tüzel kişinin temsilcisinden sonra gelen esasen bu işlerle görevlendirilmiş bir kimse olması gerekmektedir. Davalı şirket adına çıkarılan dava dilekçesi ve duruşma gününü bildirir davetiye borçlu şirketin yetkili temsilcilerinin hangi nedenle tebligatı alamayacak durumda oldukları belirtilmeksizin "şirketin işçisi Z."imzasına tebliğ edilmiştir. Bu durumda davetiyenin Tebligat Yasası ve Tebligat Tüzüğü hükümlerine göre usulüne uygun şekilde tebliğ edildiği kabul edilemez." (MİHBİR, 2007/1, S. 6, s. 202).

⁴⁸ "Tebligat Kanunu'nun 10. maddesinin 1. fıkrası "Tebligat tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adreste yapılır" hükmü düzenlenmiştir. Bu hüküm tüzel kişiler için de geçerlidir. Şirketin son adresi bilinmiyor ise, ticaret sicilinde adres değiştirmiş ise, ticaret sicil gazetesinde yeni adresin yayımından itibaren tebligatlar yeni adrese yapılır. Tüzel kişilik olan borçlu şirketin ticaret sicilinde kayıtlı bulunan "Haymana Yolu 2. km 729 Sok. G... Konakları No:... Gölbaşı/Ankara "adresinin, bilinen en son adresi olduğunun kabul edilebilmesi için, takibin açılmasından ve ödeme emrinin gönderilmesinden önce borçlu şirket tarafından ticaret siciline, tebliğ mercine ya da alacaklıya adres değişikliğine dair bir bildiriminin yapılmamış olması gerekir." 12. HD., 21.3.2013, E. 2013/1124, 2013/10651 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁴⁹ Mustafa Dural, Tufan Ögüz, Türk Özel Hukuku C. II Kişiler Hukuku, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2013, s. 261; M. Kemal Oğuzman, Özer Seliçi, Saibe Oktay-Özdemir, Kişiler Hukuku, 12. bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 2012, s. 253-260.

⁵⁰ Kurt Konca, a.g.m., s. 250.

⁵¹ Muşul, Tebligat, s. 169.

ğünde⁵² ve vakıflar için de vakıf sicilinde⁵³ kayıtlı bulunan adreslere tebligat yapılır.

Kamu tüzel kişilerine tebligatın hazineye değil, ilgili kamu idaresine yapılması gerekmektedir⁵⁴. Bakanlıkların devletten ayrı tüzel kişilikleri olmamasına rağmen, devlet tüzel kişisinin organı olduklarından dolayı davalar ve diğer işlemler noktasında ehliyetle sahiptir ve bakanlıklara ilgili dava veya takiple ilgili tebligat yapılabilir⁵⁵. Tüzel kişilikleri olan genel müdürlüklere, il özel idaresinin başı valiye, belediyenin başı belediye başkanına ve köy muhtarına tebligat yapılmalıdır⁵⁶.

Şubenin işlemlerinden dolayı tüzel kişi aleyhine dava açılacağından ve takip yapılacağından tebligatın da tüzel kişi adına yapılması gerekmektedir⁵⁷. İstisnai olarak, İİK m. 89/son'da borçlunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bir tüzel kişinin şubesine, haciz ihbarnamesinin tebligatı mümkün kabul edilmiştir.

II. ADRES DEĞİŞİKLİĞİ HALİNDE TEBLİGAT

A. Genel Olarak

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz tebligat işlemleri, dava veya takibe ilişkin olarak daha önce geçerli bir tebligatın yapılmamış olması durumuna ilişkindir. Öncesinde geçerli bir tebligat yapılmasına rağmen sonraki tebligatların o adreste yapılamaması durumunda, adres değişikliği söz konusudur ve adres değişikliğinin bildirilmemesi halinde Teb. K. m. 35 ve Teb. K. Yön. m. 57 uygulanmaktadır. Teb. K. m. 34'te m. 35'in adli, idari ve askeri merciin gönderdiği tebliğler bakımından uygulanacağı belirtildiğinden, noterlerin tebliğlerine ilişkin olarak Teb. K. m. 35 uygulanmamaktadır⁵⁸. 05.02.1997 tarihli 6 sayılı Noterler Birliğinin Genelgesi'nde de noterlerin gönderdiği tebligatlarda 35. maddenin uygulanmayacağı belirtilmiştir⁵⁹. Çalışmamız adli tebligatlara ilişkin olduğundan, 35. maddeye göre tebligatı adli tebligatlar açısından değerlendireceğiz. Adres bildirme mecburiyetinin ardından adres değişikliği durumunda tebligatın 35. maddeye göre yapılması, kazai tebliğler ve icra tebliğleri açısından farklılık gösterebileceğinden konuyu ayrı başlıklarda ele alacağız.

⁵² Dernekler Yönetmeliği m. 85: "Dernek kütüğü il dernekler müdürlüğünde tutulur. Defterlerde her birlik ve derneğe ayrı bir sayfa ayrılır ve mevcut bilgiler defterdeki hanelerine işlenir."

⁵³ TMK m. 102: "Vakıf, yerleşim yeri mahkemesi nezdinde tutulan sicile tescil ile tüzel kişilik kazanır."

⁵⁴ Muşul, Tebligat, s. 446.

⁵⁵ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 257.

⁵⁶ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 256-261.

⁵⁷ "Şirketlerin şubeleri, tüzel kişiliğe bağlı olarak çalışan ve onun adına işlem yapan temsilciler olup, taraf sıfatları bulunmadığından ve ancak tüzel kişilik adına ve onun temsilcisi sıfatıyla dava açılabilmesi için şube adresine yapılan tebligat geçerli değildir." 23. HD., 28.6.2012, E. 2012/1930, K. 2012/4404 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁵⁸ Muşul, Tebligat, s. 151; Deliduman, a.g.e., s. 106.

⁵⁹ Durman, a.g.m., s. 73. Durman, iki haklı ihtar nedeniyle tahliye davalarında kira borcunu ödemekte temerrüde düşen kiracının zaten ihtarname çekilmesinden evvel mecuru terk etmiş olduğunu ve Teb. K. m. 35'te eski adrese çıkan tebliğlerin muhataba yapılmış sayılacağı hükmünün daha değerli olacağını ifade etmektedir. Çünkü, bu tür kazai olmayan ihtarnamelerin tebliği uzun süre almaktadır. Bkz. Durman, a.g.m., s. 74.

B. Adres Değiştirmenin Bildirilmesi Mecburiyeti

Teb. K. m. 35/I'de (Teb. K. Yön. m. 57/I) adres değiştirmenin bildirilmesi mecburiyeti düzenlenmiştir. Maddeye göre, kendisine veya adresine kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirdiği takdirde yenisini hemen tebligatı yaptırmış olan merciye bildirmek zorundadır. Düzenlemeden anlaşıldığı üzere, adres değiştirmenin bildirilmesi mecburiyetinden bahsedebilmek için öncesinde muhataba geçerli bir tebligatın yapılmış olması gerekmektedir. Adres değiştirmenin bildirilmesi mecburiyetine uyulduğu takdirde, sonraki tebliğler artık gösterilen adrese yapılacaktır.

Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 51. maddesine ve Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliğinin 14. maddesine göre⁶⁰, adres değişikliğinin yirmi iş günü içerisinde ilçe nüfus müdürlüklerine bildirilmesi gerekmektedir. Aksi halde, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 68. maddesine göre idari para cezası kesilmektedir⁶¹. Yanlış adres bildirilmesi, Teb. K. m. 53'te *bu kanun mucibince tebligat yapılması gereken hallerde bir kimse kendisine veya başkasına ait isim veya adresi yanlış olarak bildirir ise fail hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur* şeklinde cezai yaptırıma bağlanmıştır. Gerçeğe aykırı beyanda bulunulması durumunda, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 67. maddesinde hapis cezası, 68. maddesinde de idari para cezası verileceği öngörülmüştür.

Avukatın adres bildirme mecburiyetine ilişkin Avukatlık Kanunu'nda düzenleme mevcuttur. Av. K. m. 43/3'e göre: *“Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yenilerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.”* Bu düzenleme baroya yapılacak bildirim içindir. Avukatın tebliğ merciine adresini bildirme mecburiyetine, Teb. K. m. 11/1, 35'ten ulaşabiliriz. Nitekim, Teb. K. m. 11/1'e göre, *“Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır”* ve 11/2'ye göre, *“Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebligatlar, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır”*. Bu bakımdan, bürosunun adresini değiştiren avukat, yeni adresini baroya bir hafta içinde bildirmelidir. Öncesinde tebligat yapılmış bir dava veya takip söz konusuysa, tebliği çıkaran merciye de yeni adresini bildirmelidir.

Kanun koyucu adres bildirme mecburiyetini, doğru adres bildirmenin gerekliliğini ve bunun yaptırımlarını düzenleyerek, muhatabın merciye yardımcı olmasını, yeni adresin bildirilmesiyle tebliğ işlemlerinin daha hızlı yapılmasını, böylelikle yargılamanın ve takibin hızlı şekilde ilerlemesini sağlamak istemektedir. Tebligat sürecinde muhatabın merciye yardımcı olması, mercinin işini zorlaştırmaması gerekmektedir. Dolayısıyla, adres değişikliğini bildirmeyen muhataba yaptırımlar düzenleyen kanun koyucu, dava ve takip sürecinin kesintiye uğramasına engel olmak istemekte ve 35. maddeye göre tebligatı düzenleyerek davanın ve takibin devamını sağlamak istemektedir. Nitekim, adres değişikliğini bildirmeyerek ya da adresinin belirsiz kalmasına sebep olabilecek

⁶⁰ “...yerleşim yeri adresine dayalı hizmet almak üzere herhangi bir resmi kuruma yapılan müracaatlarda kurumlar, ilgili kuruma teslim edilen adres değişikliğine ilişkin beyan formu ile on iş günü içinde nüfus müdürlüklerine veya Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.”

⁶¹ Nüfus Hizmetleri Kanunu m. 68/1-c: “(Değişik: 14/1/2016-6661/12 md.) Adres değişikliğini bildirme yükümlülüğünü süresi içinde yerine getirmeyenlere 50 Türk lirası, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara 1000 Türk lirası idari para cezası, yurt içinde mülki idare amirlerince, yurt dışında ise dış temsilciliklerce verilir.”

iyiniyetli olmayan davranışla bir kimsenin hak kazanmasını hukuk düzeni korumaz⁶².

Yeni adres merciye bir dilekçeyle ya da tutanağa geçirilmek suretiyle sözlü olarak bildirilebilir. Kanunda özel bir düzenleme olmadıkça (Örn. İİK m. 21) adresin belirli bir şekilde bildirilmesi gerekmemektedir⁶³.

C. Kazai Tebliğler Bakımından Teb. K. m. 35'in Uygulanması

Teb. K. m. 35'e göre tebliğ yapılabilmesi için söz konusu dava veya takip ile ilgili olarak adreste geçerli bir tebligat işleminin yapılmış olması gerekmektedir (Teb. K. m. 35/2). Daha önceden hiç tebligat yapılmamış olan adrese, kural olarak, 35. maddeye göre tebligat yapılamaz. Taraflardan birinin davayla ilgili kendisine tebligat yapılan adresini değiştirmiş, yeni adresini tebliği çıkaracak merciye bildirmemiş olması ve bundan dolayı eski adrese çıkarılan tebligat evrakının bila tebliğ iade edilmiş olması gerekmektedir⁶⁴. Ancak davayla ilgili yapılan önceki tebliğ bila tebliğ iade edilmişse, usulsüz tebliğse Teb. K. m. 35'e göre tebligat yapılamaz⁶⁵.

Avukata bürosunda tebligat yapıldıktan sonra büronun adresinde yapılan değişikliğin tebliği çıkaran merciye bildirilmemesi durumunda, Teb. K. m. 35 uygulama alanı bulabilmektedir. Bunun için, büroda avukatın bulunmadığının tespitinin ardından, ilgili baroya avukatın yeni adresi sorularak baroya yeni adresin bildirilip bildirilmediğinin öğrenilmesi gerekmektedir⁶⁶. Avukat bürosunun yeni adresini bildirmediği ve avukata tebligat yapılamadığı gerekçeyle, müvekkile tebligat yapılmamalıdır⁶⁷. Bu durumda, 35. madde uygulanmalı ve eski büronun binasının kapısına tebliğ evrakı asılarak tebligat yapılmalıdır.

Teb. K. m. 35'te 4829 sayılı Kanundan önce⁶⁸, adres değişikliğinin bildirilmemesi halinde tebliğ yapacak merciye muhatabın yeni adresi kimse tarafından bildirilmediğinde, tebliğ evrakının özel örneğe göre düzenlenecek bir nüs-

⁶² Deliduman, a.g.e., s. 101.

⁶³ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 657.

⁶⁴ "Borçlulara icra emri ve kıymet takdir raporunun bilinen adreslerinde tebliğ edildiği, bu adreslere çıkartılmış ancak tebliğ edilemeden geri dönmüş bir tebliğ evrakı olmadığı halde, gayrimenkul satış ilanı tebligatlarının aynı adreslerde doğrudan 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 35. maddesine göre yapılması yasa hükmüne aykırı olup, bu haliyle satış ilanı tebligatı usulsüzdür." 12. HD., 26.6.2012, E. 2012/14429, K. 2012/22463 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁶⁵ Muşul, Tebligat, s. 158; Ruhi, a.g.e., s. 102-103.

⁶⁶ Muşul, Tebligat, s. 209.

⁶⁷ "Tebligat Yasasının 11. maddesi uyarınca vekil vasıtası ile takip edilen işlerde, tebligat vekile yapılır. Yerel mahkeme kararının davalı vekilinin adres değişikliği nedeniyle kendisine tebliğ edilmemiş olması, anılan yasa hükmüyle konulan kuralı değiştirmez. Mahkemece davalı vekilinin yeni adresi araştırılıp, ilgili barodan sorularak vekile tebligat yapılması gerekirken, hükmün asile tebliğ edilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır." 19. HD, 18. 2. 2008, E. 2007/10648, K. 2008/1394 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). Karar için bkz. Muşul, Tebligat, s. 209.

⁶⁸ 27.03.2003 tarihli ve 25061 sayılı resmi gazetede yayımlanan 4829 sayılı Kanun'un 11. Maddesine göre: "7201 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve yeni adres tebliğ memurunca da tespit edilemediği takdirde tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi, tebliğ tarihi sayılır. Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır."

hası eski adrese ait kapıya diğer nüshası ise merci divanhanesine asılmaktaydı. Bundan sonraki tebliğler yalnız o merciin divanhanesine asılarak yapılmaktaydı. Uygulamada divanhaneye asma tutanağının dosyada bulunmaması sebebiyle birçok dosya ilk derece mahkemesine geri gönderilmekteydi ve bu durum yargılamanın uzamasına sebep olmaktadır⁶⁹.

6099 sayılı Kanun'un 9. maddesi ile yapılan değişiklikle adresini değiştiren kimse yeni adresini merciye bildirmediği takdirde, Teb. K. m. 35/2'ye göre adres kayıt sistemindeki adresine tebligat yapılacağı kabul edilmiştir⁷⁰. Adres kayıt sistemindeki adresin tespitini tebligatı çıkaran mahkeme yapacaktır. Tebligatı yapmakla görevli memur, adresini değiştiren kimsenin yeni adresini tespit etmişse tebligatın yeni adrese yapılması gerekir⁷¹. Teb. K. m. 35/2'de adres kayıt sistemine bakılması, yeni adresin memur tarafından tespit edilemeyerek tebligatın merciye geri dönmesi durumunda söz konusu olmaktadır⁷². Adres kayıt sistemi oluşturulmasıyla, ayrıca adres araştırılması yoluna gidilmesine gerek kalmamıştır⁷³. Gerçek kişilerin MERNİS'te adreslerinin bulunmama ihtimali düşüktür. Kanun koyucu, bu ihtimalin gerçekleşme olasılığını dikkate alarak, 35. maddenin ikinci fıkrasında düzenleme yapmıştır. Adresini değiştiren kişi yenisini bildirmediği ve MERNİS'te de yerleşim yeri adresi tespit edilemediğinde, tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır. Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır (Teb. K. m. 35/II-III, Teb. K. Yön. m. 57/II-III)⁷⁴.

⁶⁹ Ahmet Uğur Turan, Tebligat Hukuku-Tebligat Suçları ve İlgili Mevzuat, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2006, s. 269.

⁷⁰ "Borçlunun adres kayıt sisteminde kayıtlı yerleşim yeri adresi olmadığı tespit edilmeden T.K.'nın 35. maddesine göre tebliğ yapılması hukuken geçersizdir." 12. HD., 8.10.2012, E. 2012/11182 K. 2012/28562 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁷¹ "Anılan hükme göre tebligat adresi hiç bulunamayan tarafa tebliğ yapmak için başvuru istisnai bir durumdur. Yapılan adres araştırmasında davacının Kazakistan'a gittiği belirtilmesine rağmen 7201 sayılı Kanun 35. maddeye göre tebligat yapılması usule aykırıdır." 28. HD., 28.3.2013, 2012/18371, 2013/6622 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁷² "35. maddenin 1, 2 ve 3. fıkraları uyarınca yapılan tebliğin geçerli olabilmesi için, ilgilinin kendisine veya adına tebliğ yapılabilecek kimselere bu adreste kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olması, ilgilinin adresini değiştirmesine karşın yeni adresini yargı yerine bildirmemesi ve yeni adresin tebliğ memurunca da tespit edilememesi gerekmektedir." CGK, 26.3.2013, E. 2012/7-1318, K. 2013/108 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). Tebliğ memurunun tebligat evrakını tebliği çıkaran merciye iade etmesinin "Adreste bulunamazsa, 35. madde gereğince tebligat yapılacaktır" şeklinde bir kaydın bulunmaması halinde mümkün olduğu ifade edilmektedir. Bkz. Yusuf Metin, "Muhatabın Yeni Adresinin Bildirilmemesi", TNBHD, 1994/82, s. 57. 35; Turan, a.g.e., s. 268. Maddede yapılan değişikliklerin ardından böyle bir kabulün yeri yoktur. Çünkü artık 35. maddeye göre tebligatın yapılabilmesi için, tebligatın merciye geri dönmesinin ardından adres kayıt sisteminde adres araştırması yapmak gerekmektedir.

⁷³ Bkz. 6099 sayılı Kanun'un 35. maddedeki değişiklik gerekçesi. Teb. K. m. 35/2'nin 6099 sayılı Kanun'dan önceki halinde "Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve yeni adres tebliğ memurunca da tespit edilemediği takdirde" ifadesi yer almaktaydı. Tebliğ memurunun, muhatabın adreste bulunmama sebebini bilmesi muhtemel komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar kurulu veya meclis üyeleri, zabıta amir ve memurlarından tahkik ederek beyanlarını tebliğ tutanağına yazıp altını imzalatması, imzadan çekinmeleri halinde de bu durumu yazarak imzalaması gerekmektedir. Bkz. Nezih Sütçü, "Adli Tebligatla İlgili Sorunlar", İBD, C. 80, S. 5, 2006, s. 1999.

⁷⁴ Sütçü, kapıya asılarak tebligat yapılmasının özel hayatın gizliliğini ihlal edebileceğini, boşanma davasından gelen evrakın kapıya asılarak tüm komşulara bu durumun ilan

Adres değişikliğinden dolayı tebligat evrakı mercie geri gelmişse tebligatı çıkaran merci, 35. maddeye göre tebligat yapılmasına karar verme yetkisine sahiptir⁷⁵. 35. maddeye göre tebligatın yapılmasını uygulamada taraflar talep etmektedir.

Dava usulden reddedildikten sonra usuli eksikliğin tamamlanmasının ardından yeni açılan davada, 35. maddeye ilişkin prosedür baştan başlayacaktır; ikinci davada doğrudan 35. maddeye göre tebligat yapılamaz. Görevsizlik ve yetkisizlik kararı verilmesi üzerine, iki hafta içinde görevli ve yetkili mahkemeye başvurulduğu takdirde, daha öncesinde geçerli bir tebligat yapılmışsa 35. maddeye göre tebligatın yapılması mümkündür. Çünkü bu durumda aynı dava devam etmektedir, yeni bir dava açılmamıştır⁷⁶.

Teb. K. m. 35/II'ye göre yapılan tebligatın usulüne uygun olarak yapıldığının kabul edilebilebilmesi için, muhatabın adresini değiştirmesinden dolayı 35. maddeye göre hareket edilerek nelerin yapıldığının tutanakta yer alması gerekir⁷⁷. Tebligatın 35. maddeye göre yapılmadığı yönünde bir iddia söz konusu olursa, tebliğin usulüne göre 35. maddeye uygun olarak yapıldığı tutanakla ispat edilebilecektir⁷⁸.

D. İcra Tebliğleri Bakımından Teb. K. m. 35'in Uygulanması

İİK m. 21/I hükmüne göre icra tebliğleri Tebligat Kanunu'nun hükümlerine göre yapılır. İİK m. 21/II ve III'te, Teb. K. m. 35'e atıf yapılmıştır. Bu atıflara rağmen, Teb. K. m. 1'de belirtilen kazai merciler arasında icra dairelerinin sayılabilesine ilişkin tereddütler, uygulamada Teb. K. m. 35'in icra tebliğlerinde uygulanıp uygulanmayacağına yönelik tartışmalara sebep olmaktadır⁷⁹. Kanaatimizce, icra daireleri Teb. K. m. 34'te ifade edilen geniş anlamda kazai merci kavramı içerisine girmektedir⁸⁰. Bu yüzden de Teb. K. m. 35'in icra tebliğlerinde uygulanması gerekmektedir. Kaldı ki, İİK m. 21'de açıkça 35. maddeye atıf yapılmıştır. İcra tebliğlerinde 35. maddenin uygulanmasında tereddüt etmemek gerekmektedir⁸¹. Ayrıca, icra müdürünün takdir yetkisi sınırlı olduğundan 35. maddeye göre tebligat yapılması talebini reddedememesi gerek-

edilmesi örneğini vererek açıklamaktadır. Yazar, evrakın binaya asılarak tebligat yapılmasını eleştirmekte ve 21. maddeye benzer yönde düzenleme yapılmasını önermektedir. Bkz. Sütçü, a.g.m., s. 2001

⁷⁵ Sütçü, a.g.m., s. 1999.

⁷⁶ Abdurrahim Karşlı, Medeni Muhakeme Hukuku, 4. bs., İstanbul, Alternatif Yayıncılık, 2014, s. 207; Postacıoğlu, Usul, s. 136.

⁷⁷ Muşul, Tebligat, s. 182.

⁷⁸ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 669; Metin, a.g.m., s. 59. Metin, tebligatın usulüne uygun olarak tutanakla ispatının mercie düşmesinin, muhatabın üzerine düşen görevi yerine getirmemesine rağmen korunmasına sebep olduğunu ifade etmektedir. Yazar, tebligatın 35. maddeye göre yapıldığının kabul edilip, bu durumun aksini yeni adresini mercie bildirmeyen muhatabın ispat etmesinin daha isabetli olacağını belirtmektedir. Bkz. Metin, a.g.m., s. 61.

⁷⁹ Talih Uyar, İcra Tebliğleri (İİK. 21), Ankara Barosu Dergisi, 2013/4, s. 169; Durman, a.g.m., s. 73; Talih Uyar, "Tebligat Kanununun Uygulamada Tereddüt Konusu Olan Bir Hükmü", Adalet Dergisi, 1971/2, s. 111-112.

⁸⁰ Aynı yönde bkz. Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 54, 637; Uyar, İcra, s. 167; Talih Uyar, Tebligat, s. 115; Deliduman, a.g.e., s. 108; Recep Akcan, "İcra İşlerinde Tebligat", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1999/1-2, s. 73.

⁸¹ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 637.

tedir⁸². Takip devam ederken muhataba geçerli tebligat yapılmasının ardından şikayet ya da itirazın kaldırılması gibi sebeplerle icra mahkemesine başvurulduğunda, adresini değiştirmiş ve bildirmemiş olan borçluya 35. maddeye göre tebligatın yapılabilmesi mümkündür⁸³.

Teb. K. m. 21 ile ilamda, ilam niteliğindeki belgelerde, ipotek senedinde yazılı adrese tebligat yapılabilmesi mümkün kılınmıştır⁸⁴. Bu belgelerde yer alan yazılı adresini değiştiren borçluya, yeni adresini bildirme mükellefiyeti yüklenmiş; bildirmediği takdirde de Teb. K. m. 35'in uygulanması mümkün kabul edilmiştir. Tebligat Kanunu'nun 35. maddesinin kazai tebliğlerde uygulanabilmesi için, daha önceden söz konusu dava ile ilgili değiştirilen adrese tebligat işleminin yapılmış olması gerekmektedir; ilamda, ilam niteliğindeki belgelerde ve ipotek senedinde yer alan yazılı adrese yapılan icra tebliğlerinde, Teb. K. m. 35'e göre tebligat yapılabilmesi için değiştirilen adrese öncesinde geçerli bir tebligatın yapılmış olması gerekmektedir⁸⁵. Burada dikkat edilmesi gereken istisnanın tüm icra tebliğleri için söz konusu olmadığı; takipte ilam, ilam niteliğinde belgeler ve ipotek senedinin kullanılması durumunda, bu adreslere yapılacak tebligatlarda uygulandığıdır. Yoksa, genel haciz yoluyla takipte ya da kambyo senedine mahsus haciz yoluyla takipte, 35. maddenin uygulanabilmesi için öncesinde geçerli bir tebligat işleminin yapılmış olması gerekmektedir⁸⁶.

İİK m. 21/2'ye göre ilamda ve 38. maddeye göre ilam niteliğinde sayılan belgelerle, ipotek senedinde yazılı olan adresini değiştiren alacaklının veya borçlunun yeni adresini icra dairesine değil, karşı tarafa bildirmesi gerek-

⁸² "İcra müdürlüğüne yasada tanınan taktir hakkı sınırlı olduğundan Tebligat Kanunun 35. maddesine göre borçluya tebligat çıkarılması talebini icra müdürünün reddetme yetkisi bulunmamaktadır." 12. HD., 21.1.2014, E. 2013/35204, K. 2014/1343 (Kazan-çı İçtihat Bilgi Bankası).

⁸³ Tartışmaların çözümü için Tebligat Kanunu'nun 1. ve 35. maddeleri geniş yorumlanmalı veya İcra ve İflas Kanunu'nda değişiklik yapılmalıdır. Bkz. Uyar, İcra, s. 170.

⁸⁴ "Satış yapılan ipotekli taşınmazın maliki olan 3. Şahıs F.'in ipotek akit tablosundaki adresi (K...A....Cad. Y....D.... yapı No.....blok....Kadıköy) olarak yazılıdır. Adı geçen satış ilanı tebligatı ise (K...A....Cad.No.... İçerenköy-İstanbul) adresine gönderilmiş ve 11.10.2004 tarihinde (adresten ayrıldığı) belirtilerek tebliğ edilmeden iade edilmiştir. Bunun üzerine tebliğ işlemi aynı adrese ve 35. maddeye göre tamamlanmıştır. Şikayetçiye satış ilanının tebliğ edildiği belirtilen bu adres, adı geçen ipotek belgesindeki adresi olmayıp borçlu D... Ltd. Şti'nin adresidir. Şikayetçi ipotek veren için borçlu adresine gönderilen tebligat ile satış işlemine geçilemez." 12. HD., 31.1.2006, E. 2005/24357, K. 2006/1031 (Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, 2006/3, s. 772).

⁸⁵ Muşul, Tebligat, s. 178-179; Deliduman, a.g.e., s. 112. "Buna göre; borçlunun adrese dayalı kayıt sisteminde kayıtlı adresinin bulunmaması halinde ipotek akit tablosunda yazılı adresine daha önce usulüne uygun tebligat yapılmamış olsa bile bu adrese Tebligat Kanunu'nun 35.maddesine göre tebligat yapılabilir." 12. HD., 21.04.2104, E. 2014/9537, K. 2014/11695 (Kazan-çı İçtihat Bilgi Bankası).

⁸⁶ "Somut olayda talimat icra dairesince satış ilanı tebliğ edilen adrese usulüne uygun yapılmış her hangi bir tebligat olmadığı gibi bila tebliğ dönmüş bir tebligat da yoktur. Bu nedenle satış ilanı tebliğ işlemi 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 35.maddesine aykırı olduğundan usulsüzdür." 12. HD., 26.3.2013, E. 2013/2249, K. 2013/11618 (Kazan-çı İçtihat Bilgi Bankası).

tedir⁸⁷. Bu bildirimin noter vasıtasıyla gerçekleştirilmesi gerektiği de maddede belirtilmiştir. Karşı tarafa noter vasıtasıyla bildirim yapılmadığı takdirde, tebligat İİK m. 21/2'deki belgelerde yer alan adrese Teb. K. m. 35'e göre yapılacaktır.

Noter aracılığıyla adres değişikliği bildiriminin kabul edilmesi bir şekil şartı olmayıp, ispat şartıdır⁸⁸. Yeni adresini noter aracılığıyla bildirmeyen taraf, karşı tarafın yeni adresi bildiğini her türlü delille ispat edemez⁸⁹. Noter aracılığıyla bildirdiğini ispat etmelidir. Bu düzenlemeyle yeni adresin bilindiğinin kolay bir şekilde her türlü delille ispatlanmasının önüne geçilmiştir⁹⁰. Alacaklı borçlunun yeni adresine tebligat yaptırmış ama daha sonra borçlunun yeni adresini noter aracılığıyla bildirmediğini ileri sürmüştü, artık alacaklının bu iddiası dinlenmeyecek ve 35. maddeye göre tebligat yapılamayacaktır⁹¹. Çünkü, noter aracılığıyla karşı tarafa yeni adres bildirilmediği halde karşı taraf yeni adresi öğrenmiştir ve 35. madde uygulanarak eski adrese tebligat yapılması iyi niyet kuralları ile bağdaşmayacaktır⁹². Zira, noter aracılığıyla bildirim bir ispat şartıdır ve bu şarta uygun olarak bildirim yapılmamış olması karşı tarafın yeni adresi öğrenmesine engel değildir. Ancak, bu kabul, yeni adresin bildiriminin noter dışındaki vasıtalarla yapılabilmesine imkan tanımamalıdır. Yargıtay'ın *"Borçlunun yeni adresini tahhütlü mektupla da alacaklıya bildirmesi halinde, yeni tebligatların bildirilen adrese yapılması gerektiği"*⁹³ yönündeki kararı doktrinde haklı olarak eleştirilmiştir. Çünkü kanunun açık hükmüne göre bu bildirimin noter aracılığıyla yapılması gerekir⁹⁴.

Adres değişikliğinin diğer tarafa tebliğ edilmesine rağmen eski adrese tebligat yapılarak Teb. K. m. 35'ten yararlanıldığı takdirde, diğer tarafa verilen tüm zararların %15 fazlasıyla ödenmesi gerekmektedir. Bu taraf aleyhine İİK m. 343'teki ceza da uygulanacaktır (İİK m. 21/III).

İcra ve İflas Kanunu'nda adres değişikliği halinde tebligata ilişkin, İİK m. 21'den başka, 62/3⁹⁵, 68b/1⁹⁶, 148/a⁹⁷ maddelerinde özel düzenlemeler bu-

⁸⁷ "Dava dilekçesi ve duruşma gününü bildirir davetiye takip dosyasında ödeme emrinin gönderildiği adresine Tebligat Kanununun 35. maddesine göre tebliğ edilmiştir. Davalı tarafından gerek davadan önce gerekse dava dilekçesi tebliğinden önce adresinin davacıya bildirilmesi nedeniyle, davalının icra takip dosyasındaki adresine yapılan tebligat geçersizdir." 6. HD., 3.4.2013, E. 2013/4623, K. 2013/6038 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

⁸⁸ İlhan Postacıoğlu, İcra Hukuku Esasları, 4. bs., İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1982 s. 95; Ruhi, a.g.e., s. 111; Deliduman, a.g.e., s. 113.

⁸⁹ Necmeddin M. Berkin, Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi, C. I, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1979, s. 120.

⁹⁰ Postacıoğlu, İcra, s. 96

⁹¹ Postacıoğlu, İcra, s. 96.

⁹² Ruhi, a.g.e., s. 111; Deliduman, a.g.e., s. 113-114. "Alacaklının, borçlunun noter senesinde yazılı adresini değiştirdiğini, kendisine usulüne uygun biçimde bildirilmemiş olmasına rağmen, yeni adresi biliyorsa, tebligatın bu yeni adrese yapılması gerektiğini, hakların kullanılmasına ilişkin iyiniyet kuralının bunu gerektirdiğini..." 12. HD., 1.4.1976, 3000/3997. Karar için bkz. Uyar, İcra, s. 168.

⁹³ 12. HD. 11.5.1978, 4282/4301. Karar için bkz. Uyar, İcra, s. 168.

⁹⁴ Uyar, İcra, s. 168.

⁹⁵ "Borçlu veya vekili, dava ve takip işlemlerine esas olmak üzere borçluya ait yurt içinde bir adresi itirazla birlikte bildirmek zorundadır. Adresini değiştiren borçlu yurt içinde yeni adres bildirmediği ve tebliğ memurunca yurt içinde yeni adresi tespit edilemediği takdirde, takip talebinde gösterilen adrese çıkarılacak tebligat borçlunun kendisine yapılmış sayılır."

lunmaktadır⁹⁸. 62. maddede, yeni adresin bildirilmemesi ve tebliğ memurunun yeni adresi tespit edememesi halinde, takip talebinde yer alan adrese yapılan tebligatın muhatabın kendisine yapılmış olacağı ifade edilmektedir. Bu maddede, yurt içinde bir adresin ödeme emrine itiraz ederken bildirilme zorunluluğu kabul edilmiştir. Borçlu takip talebinde yer alan adresinden farklı bir adresi ödeme emrine itiraz ederken bildirdiği takdirde, adres değişikliği sonucunda yeni adresini merciye bildirmez ve tebligat da ödeme emrine itiraz ederken bildirdiği adresinden bila tebliğ dönerse, takip talebinde yer alan adrese yapılan tebligatın muhataba yapılmış sayılacağı maddeden anlaşılmaktadır. 68/b ve 148/a düzenlemeleri ele alındığında, bu maddelerde krediyi kullandıran tarafa ve tapu sicil müdürlüğüne yeni adresin bildirilmemesi halinde, eski adrese yapılan tebligatın muhataba yapılmış sayılacağı görülmektedir. İİK m. 62, 68/b ve 148/a maddelerini ele aldığımızda, bu maddelerin 35. maddeden ayrı olarak adres değişikliği halinde tebligatı düzenlediklerini görmekteyiz. Çünkü, 35. madde, bilinen en son adres tebligata elverişli değilse, adres kayıt sistemine bakılmasını, orada adres yoksa 35. maddeye göre tebligatın yapılabileceğini kabul etmektedir. Halbuki bu maddelerde, adres kayıt sisteminde muhatabın adresinin yer alıp almadığı araştırması yapılmadan; takip talebindeki, ipotek sözleşmesindeki ve kredi sözleşmesindeki adresin tebligat yapılabilecek adres olduğu kabul edilmektedir.

E. Adres Değişikliği Halinde Tüzel Kişilere Tebligat

Teb. K. m. 35'e göre tebligat yapılabilmesi için öncesinde o adrese tebligat yapılmış olması kuralının 4. fıkrada bir diğer istisnası düzenlenmiştir. Daha önce tebligat yapılmamış olsa bile tüzel kişiler bakımından resmi kayıtlardaki adresleri esas alınır ve bu madde hükümleri uygulanır (Teb. K. m. 35/4, Teb. K. Yön. m. 57/3).

Resmi kayıttaki adresini (vakıflar için vakıf sicilinde, dernekler için dernek kütüğünde, şirketler için ticaret sicilinde yer alan adrese -Teb. K. Yön. m. 57/4-) değiştirip yenisini bildirmeyen muhatap tüzel kişiye 35. maddeye göre tebligat yapılabilmesi için, resmi kayıttaki adresine daha önceden gönderilen tebligatın adres değişikliği sebebiyle yapılamayıp geri dönmüş olması gerekmektedir⁹⁹. Örnek olarak, bir ticaret şirketine karşı açılan davada, dava dilek-

⁹⁶ "Sözleşmede gösterilen adresin değiştirilmesi, yurt içinde bir adresin noter aracılığıyla krediyi kullandıran tarafa bildirilmesi hâlinde sonuç doğurur; yeni adresin bu şekilde bildirilmemesi hâlinde hesap özeti için eski adrese ulaştığı tarih tebliğ tarihi sayılır."

⁹⁷ "İpotek sözleşmesinin tarafları veya ipotekli taşınmazı daha sonra satın alanlar ya da bunların halefleri, tapu sicili müdürlüğüne yurt içinde bir tebligat adresi bildirmek zorundadırlar. Aksi takdirde ilgililerin tescil talebi, tapu sicili müdürlüğüne reddolunur. Adresin değiştirilmesi tapu sicil müdürlüğüne bildirilmesi hâlinde sonuç doğurur. Yeni adresin bildirilmemesi hâlinde tebligatların eski adrese ulaştığı tarih tebliğ tarihi sayılır." Bu düzenleme uygulamada ipotek tesislerinin genelde vekil aracılığıyla gerçekleştirilmekte olmasından ve ipotek senedindeki adres sütununda vekilin adresinin yer almasından dolayı eleştirilmektedir. Bkz. Durman, a.g.m., s. 69.

⁹⁸ Tebligat sisteminin bütünlüğü açısından yeknesak düzenlemeye gidilmesi gerektiği yönünde bkz. Kurt Konca, a.g.m., s. 243.

⁹⁹ "35/4. maddesi gereğince, tüzel kişi muhatabın bilinen adresine çıkarılan tebligatın bila tebliğ iade edilmesi halinde resmi kayıtlardaki adresi esas alınır ve bu madde hükümleri uygulanır. Somut olayda da tüzel kişi muhatabın bilinen adresine çıkarılan tebligat bila tebliğ iade edildiğine göre alacaklının muhatabın ticaret sicilindeki adresi-

çesinde belirtilen davalı adresine çıkarılan tebliğ adres değişikliği sebebiyle gerçekleştirilemiyor ve tebliğ evrakı mahkemeye iade ediliyor ise, mahkeme ticaret sicilinden şirketin adresinin bildirilmesini ister. Bildirilen adres ile dava dilekçesindeki adres aynı ise muhatabın adres değişikliğini sicile bildirmediği anlaşılr ve 35. maddeye göre tebligat yapılır¹⁰⁰. Eğer, dava tarihinden önce sicile bildirim yapılmışsa 35. maddeye göre tebligat yapılmamalıdır.

Tüzel kişiliği olmayan topluluklara, 35. maddeye göre tebligatın nasıl yapıldığına değinmemiz gerekmektedir. Bu topluluklar kişiliğe sahip olmadıklarından onlara kural olarak tebligat yapılamaz, onları oluşturan kişilere tebligat yapılması gerekmektedir. Adi ortaklıklarda TBK m. 625/2 gereğince ortaklık, ortakların tümü veya birkaçı tarafından yönetilmekte ise, bunlardan her biri diğerleri katılmaksızın işlem yapabileceğinden, şirketin idaresinde yetkili olanlardan sadece birine tebligat yapılabilir¹⁰¹. İİK m. 58/2'de terekeye karşı yapılan takiplerde tebligat yapılacak mirasçılarının adı, soyadı, biliniyorsa TC numarası, şöhret ve yerleşim yerlerinin takip talebine yazılacağı belirtilmiştir. Maddeden anlaşıldığı üzere, terekeye karşı takip yapılırken tebligat mirasçılara yapılacaktır. Bu hallerde, 35. maddeye göre tebligat yapılması, geçerli bir tebligatın yapılmasının ardından, adres değişikliğinin merciye bildirilmemesi üzerine tebligatın eski adrese ait binanın kapısına asılması ile gerçekleşir. Adi ortaklıkla ya da terekeyle ilgili 35. maddeye göre tebligat yapılması, muhatap ortağın veya mirasçının adresini değiştirmesi ve bildirmemesi halinde, o ortak veya mirasçı için söz konusu olabilir. Yoksa, diğer ortak veya mirasçının adresine 35. maddeye göre tebligat yapılmamalıdır.

E. Yurtdışına Tebligatta Adres Değişikliği

3220 sayılı Kanun'un 12. maddesi ile eklenen son fıkra, 6099 sayılı Kanunun 9. maddesi ile değiştirilmiştir¹⁰². Teb. K. m. 35/son'un uygulanabilmesi için yurt dışındaki adrese tebligat yapılmış olması gerekmektedir. Türk vatan-

ne TK'nun 35/4. maddesine göre tebligat çıkarılması talebi yasaya uygundur." 12. HD., 21.4.2014, E. 2014/9336, K. 2014/11727(Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). "Somut olayda, her ne kadar borçlu tüzel kişinin Ticaret Sicil Müdürlüğüne bildirilen ve ticaret sicilinde kayıtlı olan Turgut Reis Mah. Barbaros Cad. Tekstil Kent Ticaret Mr B4 Blk. No:49 Esenler İstanbul adresine çıkarılan tebligatın bila tebliğ iade olunması üzerine 17.04.2012 tarihinde Tebligat Kanunu'nun 35. maddesine göre tebliğ yapılmış ise de; alacaklı tarafından, takipten önce, borçluya İki Telli Organize San. Bölgesi, Giyim San. San. 2. Ada A Blok No:501 İkitelli İstanbul adresine 28.03.2012 tarihinde noterden ihtarname tebliğ edildiğine göre, borçlunun bilinen son adresi ihtarnamede yazılı olan bu adresidir. Nitekim 25.04.2012 tarihinde yayınlanan ticaret sicil gazetesinde borçlu şirketin merkez adresinin ihtarnamede belirtilen adrese taşındığı anlaşılmaktadır." 12. HD., 12.3.2013, E. 2013/186, K. 2013/8777 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

¹⁰⁰ Muşul, Tebligat, s. 169.

¹⁰¹ Muşul, Tebligat, s. 453; Erdoğan Moroğlu, "Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır?", İÜHFM, C. 28, S. 2, 1962, s. 405.

¹⁰² Maddenin önceki hali:"Daha önce tebligat yapılmamış olsa bile, taraflar arasında yapılan imzası resmi merciler önünde ikrar olunmuş sözleşmelerde belirtilen adresler ile kamu kurum ve kuruluşları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, ticaret sicillerine ve esnaf ve sanatkarlar sicillerine verilen en son adreslerdeki değişiklikler hakkında da bu madde hükümleri uygulanır"şeklindeydi. Bu fıkrada 35. maddenin uygulanabilmesi için önceden o adreste tebligatın yapılmış olması şartının istisnası bulunmaktaydı. Söz konusu halde o adreste tebligatın yapılmış olması gerekmeden 35. madde uygulanabilecekti. Bkz. Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 938-939

daşı adresini değiştirdiği takdirde adres değişikliğini merciye bildirmezse MERNİS'e bakılır. MERNİS'te de adresi tespit edilemediği takdirde m. 35/son uygulama alanı bulacaktır. Kişinin yurt dışında daha önce tebligat yapılan adresine Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslukuna 25/a maddesine göre gönderilen bildirimin adrese ulaştığının belgelendiği tarihten itibaren otuz gün sonra tebligat yapılmış sayılacaktır (Teb. K. m. 35/son, Teb. K. Yön. m. 57/son).

G. 35. Maddenin 20., 21. Ve 28. Maddelerle Karşılaştırılması

Teb. K. m. 20, 21 ve 28. maddeler ile 35. maddenin uygulanmasında karışıklık söz konusu olabilmekte, maddeler birbirinin yerine uygulanabilmektedir. Söz konusu maddelerle 35. maddenin farklılıklarına değinmek istiyoruz.

Teb. K. m. 35 ile m. 20'nin birbirinden farklı usulleri ve uygulanma şartları vardır¹⁰³. Tebligat Kanunu 16. maddeye göre, tebligatı muhatap adına almaya yetkili şahıslara 20. maddeye göre tebligat yapılmaktadır. 20. maddenin uygulanması için muhatabın o adreste oturuyor olması gerekmektedir ve muhatap geçici olarak adreste bulunamamaktadır. 35. maddede ise önceden yapılmış bir tebligatın varlığına rağmen, sonraki tebligatta adresin değiştirilmiş olması ve merciye yeni adresin bildirilmemiş olması gerekmektedir.

Teb. K. m. 21'de muhatap veya muhatap adına tebligatı almaya yetkili şahıslardan hiçbiri adreste bulunmamaktadır (veya bulunmalarına rağmen tebellüğden imtina etmektedir). Maddenin ikinci fıkrasında gösterilen adresin muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup muhatap o adreste hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmış olsa dahi, memurun evrakı kanunda belirtilen kişilere teslim edeceğini ve teslim alanın adresini içeren ihbarnameyi adresteki binanın kapısına asacağı belirtilmektedir. Teb. K. m. 35'in uygulama alanı bulabilmesi için tebligatın daha önce o adrese yapılmış olması gerekmektedir. Ancak Teb. K. m. 21'in uygulanması için tebligatın daha önceden o adrese yapılmış olması gerekmemektedir. Daha önceden söz konusu adrese tebligat geçerli bir şekilde yapılmışsa, adres değişikliği bildirilmemiş ve muhatap adresinde bulunamamışsa 35. madde, önceden bir tebligat yapılmamış ve muhatap adresten ayrılmışsa 21. madde uygulanmalıdır¹⁰⁴.

Muhataba geçerli bir tebligat yapıldıktan sonra aynı adrese adres değişikliğinden dolayı tebligat yapılamadığı durumda, MERNİS'te yer alan adrese de tebligat yapılamazsa Teb. K. m. 35/II'ye göre mi yoksa Teb. K. m. 21/II'ye göre mi tebligat yapılacaktır? Yılmaz, Çağlar'ın görüşüne göre, kazai tebligat bakımından öncelikle özel hüküm olduğundan dolayı m. 35'in uygulanması gerekmektedir. Çünkü, yönetmeliğin 56. maddesi kazai tebligatta öncelikle özel hükümlerin uygulanmasının gerektiğini ifade etmektedir¹⁰⁵. Biz bu kanaatte değiliz. Çünkü, 35. maddenin ikinci fıkrasının uygulanabilmesi, MERNİS'te muhatabın adresinin tespit edilememiş olması durumunda mümkündür. Halbuki 21/II'de, MERNİS'te kayıtlı bir adres söz konusudur; ancak muhatap o adreste bulunmamaktadır. Bu yüzden, sistemde bulunan adreste, muhatap hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmışsa önceki adrese tebligat yapılmış ve adres değişikliği söz konusu olmuş olsa bile Teb. K. m. 21/II uygulanmalıdır. MERNİS'te kayıtlı bir adres bulunduğundan bu halde Teb. K. m. 35 uygulama

¹⁰³ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 654.

¹⁰⁴ Muşul, Tebligat, s. 184-185.

¹⁰⁵ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 655.

alanı bulamamaktadır. 35. maddenin uygulanma koşulları sağlanmış olmadığından 35. maddenin özel düzenleme olup olmadığına söz konusu durumda önemi bulunmamaktadır. Konuya ilişkin Yargıtay kararları da bu yöndedir¹⁰⁶.

28. maddede düzenlenen ilan tebligatının yapılabilmesi için muhatabın yerleşim yeri, meskeni, işyeri adresinin bulunamamış olması gerekmektedir. Görüldüğü üzere, 35. maddenin uygulanabilmesi için gerekli olan adreste bulunamama ve MERNİS'te de adres kaydının olmaması şartları, 28. madde için de geçerlidir. Zira MERNİS'te adres kaydı olan bir kişiye ilan tebligatı yapılamayacaktır. Bu kişi, MERNİS'teki adresini de terk etmişse 21. madde uygulanacaktır. 35. maddenin 28. maddeden farkı daha önce muhatabın adresine söz konusu dava veya takiple ilgili olarak geçerli bir tebligatın yapılmış olmasının gerekli olmasıdır. Keza, 35. maddede adres meçhul değilken 28. maddede adres meçhuldür¹⁰⁷. O halde, öncesinde adrese geçerli bir tebligat yapılmışsa, o adres sonradan değiştirilmiş ve muhatabın yeni adresi bulunamamışsa 28. maddeye göre ilan tebligatı değil, 35. maddeye göre tebligatın yapılması gerekmektedir.

Ğ. 35. Maddenin Hukuki Dinlenilme Hakkıyla Bağlantısı

Tebliğat, hukuki dinlenilme hakkının yerine getirilmesi için usulüne uygun şekilde yapılması gerekli olan bir işlemdir¹⁰⁸. Tebligat yapılması, hukuki dinlenilme hakkının içerdiği savunma hakkıyla doğrudan doğruya ilgilidir ve savunma hakkının kısıtlanmaması için tebligata büyük önem verilmesi gerekmektedir¹⁰⁹. Çünkü tebligatla muhatap onun aleyhine yapılan işlemlerden ha-

¹⁰⁶ “Somut olayda borçluya satış tebligatının daha önce ödeme emri tebliğ edilen adres kayıt sistemindeki adresine gönderildiği, bila tebliğ iade edilmesi üzerine Tebligat Kanunu'nun 35.maddesine göre tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. Satış ilanının borçluya tebliğ tarihi olan 02.12.2011 tarihi itibarıyla 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 10, 21 ve 35.maddelerinde değişiklik yapan 6099 Sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda icra müdürlüğünce, borçlunun adres kayıt sisteminde adresinin bulunup bulunmadığı belirlenerek, Şişli İlçe Nüfus Müdürlüğü'nün 13.07.2012 tarihli yazısına göre tebliğ tarihinde adres kayıt sisteminde adresinin mevcut olduğu anlaşıldığından, bu adrese 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nun 21.maddesine 6099 Sayılı Yasanın 5. maddesi ile eklenen 2. fıkra uyarınca satış ilanının tebliği gerekirken, bu yapılmadan 7201 Sayılı Kanun'un 35.maddesine göre yapılan tebliğ işlemi usulsüzdür.” 12. HD., 14.3.2013, E. 2013/1902, 2013/9342 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). “3.2.2011 tarihinde "mernis adresi" şerhiyle çıkarılan satış ilanı tebligatı, T.K. 21. maddesine göre muhtara tebliğ edilmesi gerekirken “Somut olayda borçluya satış tebligatının daha önce ödeme emri tebliğ edilen adres kayıt iade edilmesi usulsüzdür. Ayrıca borçlunun mernis adresinin bulunması durumunda ise artık 35. maddeye göre tebligat yapılamaz. Açıklanan nedenlerle, borçlunun adres kayıt sistemindeki adresine çıkarılan tebligat usulüne uygun tebliğ edilmediği gibi, adres kayıt sistemindeki adres tespit edildikten sonra T.K. 35. maddeye göre tebligat çıkarılması da mümkün olmadığından borçluya çıkarılan satış ilanı tebligatı geçerli değildir.” 12. HD., 4.7.2012, E. 2012/9229, K. 2012/23555 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

¹⁰⁷ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 657.

¹⁰⁸ Muhammet Özkes, Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2003, s. 98; Pekcanitez, Atalay, Özkes, a.g.e., s. 279; Konca, a.g.m., s. 241.

¹⁰⁹ Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 45. “Somut olayda davalı adına çıkartılan davetiye 7201 sayılı Kanunun 35. Maddesine göre tebliğ edildiği halde, tebligatın yapıldığı adres davalının mernis adresi olmadığı gibi bu adres davalıya daha önce tebligat yapılmış eski adresi olmadığından sözü edilen tebligat usulsüz olup... 6100 sayılı Yasa'nın 27. maddesine

berdar olabilmekte ve bu işlemlere karşı faaliyete geçebilmektedir. Teb. K. m. 35'in uygulanması için gerekli şartlar söz konusu olmamasına rağmen bu maddeye göre tebligat yapılması durumunda, tarafın savunma hakkının ihlal edilmesi ve hukuki dinlenilme hakkına aykırı davranılması söz konusu olmaktadır¹¹⁰. Çünkü 35. maddeye göre esasen kişinin terk etmiş olduğu adrese tebligat yapılmaktadır. Dolayısıyla kişinin tebligattan haberdar olması güçtür. Ancak kanun koyucu böyle bir uygulamayı adres bildirme mecburiyetini yerine getirmeyen kişiye karşı düzenlemektedir. Muhatap kendi kusurundan dolayı bilgilendirme hakkını tam olarak kullanamıyor, tebligattan haberdar olamıyorsa hukuki dinlenilme hakkı ihlal edilmiş olmaz¹¹¹. Bu yüzden, adres bildirme mecburiyeti olan kişinin bu mecburiyetini yerine getirmemiş olması durumunda, 35. maddeye göre tebligatın yapılması onun hukuki dinlenilme hakkını ihlal etmez. Böyle bir zorunluluğu olmayan ya da bu zorunluluğu yerine getiren kişiye tebligatın 35. maddeye göre yapılması usulsüz tebligat olacak, davaya tarafın katılımını engelleyecek ve savunma hakkını yerine getirmesine mani olacak, hukuki dinlenilme hakkını ihlal edecektir.

Teb. K. m. 35'in uygulanma şartları doğmamışken, bu madde yerine m. 20, 21 veya 28'e göre tebligatın yapılması durumunda veya tersi durumda, usulsüz tebligat söz konusu olacaktır¹¹². Usulsüz tebligat olması halinde, süreler muhtabın tebligatı öğrendiğini beyan ettiği tarihten itibaren işlemeye başlar (Teb. K. m. 32). Bu durumda, süre başladığı gerekçesiyle usuli işlem ya da icra takip işlemi yapılmışsa ve muhatap hak kaybına uğramışsa, tebligatın usulsüz olmasından dolayı yapılan işlemlerin iptal edilmesi gerekmektedir. Nitekim, Yargıtay satış ilanının borçluya tebliğinde Teb. K. m. 35'in uygulanma şartları söz konusuysa Teb. K. m. 21'in uygulanmasının, tebliği usulsüz yapacağından ihalenin feshedilmesi gerektiğine karar vermektedir¹¹³. Tebligatın usulsüzlüğü, hukuki dinlenilme hakkının ihlalden dolayı bozma sebebi teşkil etmektedir¹¹⁴. Teb. K. m. 35'e ilişkin usulsüzlükler de hukuki dinlenilme hakkının ihlaline ve kanun yolunda hükümün bozulmasına sebep olmaktadır. Bu

göre "Hukuki Dinlenilme Hakkı" tanınmadan hüküm kurulması usul ve yasaya uygun bulunmamış, bu husus bozmayı gerektirmiştir." 3. HD., 28.5.2012, 9475/13420 (Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 654).

¹¹⁰ 10. HD., 25.6.2013, E. 2013/13202 K. 2013/14356 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası). "Ticareti terk etmek suçundan dolayı yapılan yargılamada duruşma davetiyesinin sanığın terk ettiği bildirilen adresine Tebligat Kanunu'nun 35. maddesine göre yapılan tebligatın usulüne uygun olduğundan da söz edilemez. Zira terk edilen adrese bu şekilde yapılan tebligatın zaten sanığın eline geçmeyeceği şikayetçi ve hatta mahkeme tarafından da öngörülmektedir...terk ettiği ileri sürülen adresine yapılan tebligat geçersiz olup, savunma hakkının kısıtlanması sonucunu doğurur." 16. HD., 8.3.2010, 28/1768 (Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 667-668).

¹¹¹ Özekes, a.g.e., s. 101.

¹¹² Yılmaz, Çağlar, a.g.e., s. 654 vd.

¹¹³ "Nüfus müdürlüğünden gelen yazı itibarıyla ipotek borçlusunun satış ilanı tebliğ tarihinde adrese dayalı kayıt sisteminde adresinin bulunmadığı sabittir. Bu nedenle borçlu davacının adrese dayalı kayıt sisteminde kayıtlı olmayan adresine Tebligat Kanunu'nun 21/2. maddesine göre yapılan satış ilanı tebliğ işlemi usulsüzdür. O halde mahkemece borçlu davacıya çıkartılan satış ilanı tebliğ işlemi usulüne uygun olmadığından ihalenin feshine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir." 12. HD., 3.7.2013, E. 2013/18341, K. 2013/24971 (Kazancı İçtihat Bilgi Bankası).

¹¹⁴ Özekes, a.g.e., s. 98.

yüzden, Teb. K. m. 35'in şartlarının oluşup oluşmadığına, oluşmuşsa tebligatın nasıl yapılması gerektiğine dikkat edilmelidir.

SONUÇ

Çalışmamızda bir dava veya takip devam ederken muhataba geçerli bir tebligat yapılmasının ardından, muhatabın adresini değiştirip yeni adresini mercie bildirmemesi durumunda tebligatın nasıl yapılacağını ele aldık. Teb. K. 35. maddeye göre tebligat yapılabilmesi için o dava veya takiple ilgili olarak muhataba geçerli bir tebligat işleminin yapılmış olması gerekmektedir. Geçerli bir tebligatın yapılmasının ardından, sonraki tebligat aynı adrese yapılamamış ve mercie geri dönmüş olmalıdır. Geri dönen tebligat üzerine, muhatabın MERNİS'te adresinin olup olmadığı incelenmeli, MERNİS'te kayıtlı adresi yoksa tebligat 35. maddeye göre yapılmalıdır. Teb. K. m. 35'e göre tebliğler, önceki adrese ait binanın kapısına tebliğ olunacak evrakın bir nüshası asılarak ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılarak yapılır. Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebligatlar muhataba yapılmış sayılır.

Daha önceden tebligat yapılmamış olsa bile, tüzel kişilere bilinen en son adreste tebligat yapılamadığı takdirde resmi kayıtlardaki adreslerine tebligat yapılır. Bu adreslerinde de tüzel kişi bulunamazsa, resmi kayıtlardaki adreslerine, 35. maddeye göre tebligat yapılacaktır. Yurt dışındaki adrese tebligat yapılmışsa ve Türk vatandaşı adresini değiştirir ve adres değişikliğini mercie bildirmezse, MERNİS'te de adresi tespit edilemediği takdirde m. 35/son uygulanacaktır. Kişinin yurt dışında daha önce tebligat yapılan adresine Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslğunca 25/a maddesine göre gönderilen bildirimin adrese ulaştığının belgelendiği tarihten itibaren otuz gün sonra tebligat yapılmış sayılacaktır.

İİK m. 21'de yapılan atıf dolayısıyla Teb. K. m. 35'in icra tebliğlerinde uygulanması mümkündür. İlamda, 38. maddeye göre ilam niteliğindeki belgelerle ve ipotek senedinde yazılı olan adresini değiştiren alacaklı ya da borçlunun, yeni adresini karşı tarafa noter vasıtasıyla bildirmiş olması gerekmektedir. Aksi takdirde, Teb. K. m. 35'e göre tebligat yapılır. Bu durumda, takiple ilgili öncesinde o adrese geçerli bir tebligatın yapılmış olması gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

Akcan, Recep: "İcra İşlerinde Tebligat", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1999/1-2, s. 63-95.

Akbulut, Pakize Ezgi: "6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Aile Hukukuna İlişkin İhtilaflarda Türk Mahkemelerinin Yetkisi İle Bu Kuralların 5718 Sayılı MÖHUK'a Etkisi", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2010, C. 12, Özel S., s.1053-1072

Akil, Cenk: "11.1.2011 Gün ve 6099 Sayılı Kanun ile 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler", TBB Dergisi, 2012/101, s. 247-266.

Alangoya, Yavuz; Yıldırım, Kamil; Deren-Yıldırım, Nevhis: Medeni Usul Hukuku Esasları, 7. bs., İstanbul, Beta Basım, 2009.

Berkin, Necmeddin M.: Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi, C. I, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1979.

Deliduman, Seyithan: "Tebligat Giderinin (Zamanında) Yatırılmamasının Sonuçları", 75. Yaş Günü İçin Prof. Dr. Baki Kuru Armağanı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği, 2004, s. 307-322.

Deliduman, Seyithan: Tebligat Hukuku Bilgisi, 5. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2014.

Durman, Okay: "Güncel Tebligat Sorunları Hakkında Öneriler", Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi, 2012/2, S.22, s. 67-81.

Karslı, Abdurrahim: Medeni Muhakeme Hukuku, 4. bs., İstanbul, Alternatif Yayıncılık, 2014.

Kurt Konca, Nesibe: "Türk Hukukunda Tebligata İlişkin Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri", TBB Dergisi, 2014/114, s. 239-274.

Kuru, Baki: Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. V, 6. bs., İstanbul, Beta Basım, 2001.

Kuru, Baki; Arslan, Ramazan;

Yılmaz, Ejder: Medeni Usul Hukuku, 23. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2012.

Metin, Yusuf: "Muhatabın Yeni Adresinin Bildirilmemesi", TNBHD, 1994/82, s. 56-61.

Moroğlu, Erdoğan: "Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır?", İÜHF, C. 28, S. 2, 1962, s. 382-406.

Muşul, Timuçin: Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2016.

Muşul, Timuçin: İcra ve İflas Hukuku, C. I, 6. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013.

Muşul, Timuçin: "11.01.2011 tarih ve 6099 sayılı 'Tebligat Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile 7201 Sayılı Tebligat Kanunu'nda Yapılan Değişikliklere Toplu Bakış", İcra ve İflas Hukuku ile ilgili Makaleler Hukuki Mütalaalar ve Bilirkişi Raporları, 2. bs., Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 127-143.

Özekes, Muhammet: Medeni Usul Hukukunda Hukuki Dinlenilme Hakkı, Ankara, Yetkin Yayınevi, 2003.

Özkan, Işıl: Devletler Özel Hukukunda İkametgah, Mutad Mesken ve İşyeri Bağlama Noktalarının Yeniden Değerlendirilmesi, Ankara, Naturel Yayıncılık, 2003.

Pekcanıtez, Hakan; Atalay, Oğuz, Özekes, Muhammet: Medeni Usul Hukuku, 14. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013.

Postacıoğlu, İlhan E.: İcra Hukuku Esasları, 4. bs., İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1982. (İcra)

Postacıoğlu, İlhan E.: Medeni Usul Hukuku Dersleri, 6. bs., İstanbul, Sulhi Garan Matbaası, İstanbul, 1975. (Usul)

Postacıoğlu, İlhan E.: "Adresinde Bulunamayan Muhataba Yapılacak Teblig", Makaleler ve Karar İncelemeleri, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2011, s. 239-241.

Ruhi, Ahmet Cemal: Tebligat Hukuku, 4. bs., Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2006.

Salgırtay, Teoman: Tebligat Kanununda Yapılan Değişiklikler Ve Bir Yargıtay Kararı Işığında (Yargıtay 12. H.d.ışığında (Yargıtay 12. H.d.2012 / 32459 E. – 2013 / 3328 K. S. -11.02.2013 T.) Tebligat Kanunu Uygulamaları, ABD, 2013/4, s. 299-328.

Sütçü, Nezih: “Adli Tebligatla İlgili Sorunlar”, İBD, C. 80, S. 5, 2006, s. 1975-2006.

Turan, Ahmet Uğur: Tebligat Hukuku-Tebligat Suçları ve İlgili Mevzuat, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2006.

Vardar Hamamcıoğlu, Gülşah: Türk Medeni Kanunu’na Göre Yerleşim Yeri, İstanbul, On iki Levha Yayıncılık, 2009.

Uyar, Talih: “İcra Tebliğleri (İİK. 21)”, ABD, 2013/4, s. 157-240. (İcra)

Uyar, Talih: “Tebligat Kanununun Uygulamada Tereddüt Konusu Olan Bir Hükmü”, Adalet Dergisi, 1971/2, s. 110-115. (Tebligat)

Yılmaz, Ejder, Çağlar, Tacar: Tebligat Hukuku, 6. bs., Ankara, Yetkin Yayınları, 2013.